

DOOR P. J. RISSEUW

KERSTVERHAAL

In de gelagkamer van Cox Hotel (twisten de schantere beoerders nog over de vraag of John met zijn roe diligencie de tocht van Keokuk door dit hondenveer zonder ongelukken zou volbragen, toen emigelijk het bevelinhaler der paarden tot hen doordrong. Drie en half uur te land stond de postkoets voor de deur. De vier paarden waren door de sneeuwacht veranderd in vier schimmels met tikkerende ijskrallen. John sprong van de bok opende het portier en regeerde de spanning waarin hij had verkeerd, grimmig af op de vier reizigers: — Als je nog niet bevroren bent, kom er dan naar uit. We zijn in Pella! Toen zij de gelagkamer binnentraan, maakt Mr Cox fluks het groes klaar. — Denk dit uit, mannen. Het is hoog tijd.

Een der reizigers pompele iets van afschuwelijk over. Wat een klimaat! Gelukkig dat hier nog mensen wonen in deze woestijn!... Hij was gekleed in militair costume, en toen hij zijn staande had geleid, zag hij zonder omwegen hoe ver het lopen was naar het huis van Da Henry Scholte thuis.

Hij keekts twee minuten, Sir, zei Mr Cox. — Ik zal u een begeleider reeueven. — Pletze, ga even met deze heer mee. — Zal ik uw valises dragen, Sir... Hier is de lantaarn. Pieter Viersen had moete om de vruende, late gas die honden. Hijgend ander de list van het zwafte valise kan hij niet insluten op omsichtige wijze te informeren of de dominee op de komst van zijn gast was voorbereid? De vreemdeling pompele iets sneverstannaars en liep te horendis in het anouere.

Ziet u daar dat licht, Sir? Daar is het huis van dominee Scholte... Het zal zeker een verrassing zijn voor de familie dat er zo laat op de avond nog bezoek komt met de diligencie... In wat voor een avond... je zou er, met permistie geen hond duroufuren... Hij keerde zich om en vreef met de rug van zijn hand de venlijge jachtesneeuw uit zijn ogen.

U komt zeker van heel ver, als ik vragen mag...? probeerde hij sig. De vreemdeling hulde zich in halstarrig zwegen, groep naar zijn beurt, en stak zijn begeleider een gedultige toe, naar dan Pieters dijkde. Pieter klopte op de deur en Dirke, de meid, daer open.

Och, dominee, schand de vreesdeling zich van de anecht en vrees: — Is Henry Scholte thuis?

— Dat zou ik zeggen... en inetvrou ook... wie kan ik zeggen dat er is?

— Plag een beetje vreesvrie... mijn naam is Van Raaming, Graaf van Raaming.

De kleine meid grinnakte; Scholte had zijn zijn staandestrefte, met nauw bedruenen nieuwsgierigheid. Zij stonden tegenover elkaar in het licht van de daar Dirke bijgehouden lamp. Scholte knip-

perde met de ogen van verbazing. — Van Raaming? — Henry Scholte... hen ik welkom?

Het klonk vreed op deze donkere avond in de laatste dagen van Kerstmis. Er zal in de plotselinge verschaling van zijn jeugd vriend, die hij in Nederlands Indij waande, iets onbegrijpelijk. Van Scholte, gewend aan het bedwingen van sin emoties, bleef de situatie beheers-

en. Al tijd, Van Raaming, en voor zolang je onder mijn dak wil verbouwen, oud vriend! Wat voert je in dit noodweer naar Pella...? — God zij dank, dat ik hier ben... zei Van Raaming bewegend, met de spanning, waarin hij de laatste weken had verkeerd, brak.

Ma de geschriktelede reis met het langdurige oponthoud door de sneeuwstorm trad Van Raaming de behelzige aan van Mareah Scholte binnen en had moete zich te beleersien. Hij stond kaarsrecht tegenover de bekwonke gastvrouw, die hem, de onbekende vriend van haar man, goed heete en hem een gemakkelijke armchair aanwees.

Van Raaming kon, in de doerstaane sluis van de slaapkamer, zijn verbanding niet verhalen, hier, midden op de hage prairie van Iowa, plotseling in een zo verrukkelijk huus te zien, en een verfinde weelde van gordijnen en tapijten hem het onzekerde rustige gevoel gaf, het gevoel van een reis te hebben beried. Hij verzweg wieselijk dat hij ten haogte had durven hopen op een onderkomen in een eenvoudige bijkwoning van een emigratie-dominie.

Van Raaming, die verzonk in een angedonden rust niet het aan zijn gastheer over Mareah in te lichten over zijn relatie tot Henry, over hun dipaut-avonden als academie-vrienden in hun studententijd... hun gezamenlijk optreden tegen het opstandige België, waardoor de vriendschapsband, ondanks hun zeer uiteenlopende overtuiging, voor het leven versterkt was. Mareah zag, dat haar gast oververvromid was. Zijn persona maak haar andersdan. Ze herkende in hem de man van de wereld, de grote wereld buiten Pella, waarnaar haar hart nog sligtig trok.

Hoe is het mogelijk, dacht Van Raaming, tussen die gesproken door? Henry Scholte in dit frage amfufatels huus, met zijn weersgesel chartrunde vrouw? Scholte — die afgaan van dominee uit Westland. Er vlijende een scherpe pijn rond zijn hart; het zou hem zeker niet mogelijk zijn reeds hiemadvond te zien en te spreken met hem. Toen Dirke, op de minnat, de avond-chieke binnenbracht en Van Raaming in de korte stille die dinars van een Scholte uitstade dat deze kleine met verclierde vree wachte, zei hij met iets dringende in zijn stem: — Vraag mij niets... oud vriend. Laat mij overgaan mijn verhaal vertellen. Mareah knikte de gast toe met een

bergpvolle glimlach. Het was bijna maar dan hij in dit gegendende uur kon verdragen, zoudn zijn hart te ontlasten van wat hem kwelde. Mareah stond op om Dirke orders te geven het het aanlaten van een vuur in de moeste gastenkamer, waac het beo voor Graaf Van Raaming gespreid werd.

Toen zij in de heren terugkwam zij op de beide vrienden in hun herinneringen verdiept. Zij hooide regemig hun robnie gehad op de Prauw, het Wassenaar buiten van Twent en Rosenberg, van hun meningen over Staat en Maatschappij, Kirk en Overheid, hadden gebest, want Van Raaming had niet tot de befaamde „club van Scholte" behoord. Hij was goede man van de nachtschool der orthodoxe en rondtief liberal van de ophating. Maar wat hem in Scholte en Van Raale had aangetrokken, was zijn scherpsinnigheid, hun onverschrokken karakter, het onafgebroken standers tegemoet traden en hun onbekuisbaard.

Hij herinnerde zich dat Scholte's een „oude kaas" Spaarke Brand, gestarven was. Zij was heel vroom geweest, veel te vroom naar de smaak van Van Raaming. Hij was van de partij toen de vreedetrouw was, doch had zijn tweede vrouw nooit ontmoet. Van zijn emigratie naar Noord-Amerika had hij kennis gemaken uit Scholte's brochures.

Nu zag hij haar, Mareah Scholte, in dit huus op de prairie en hij bevroer. Hij wist dat zij en Scholte het goed met elkaar hadden. Hij liet Scholte vertellen van hun uiltocht uit Nederland, van hun anfwegen en van hun toemmen-de veldwaer.

Het moete voor u, mevrouw, een grote overgang geweest zijn? vroeg hij hofteelijk. — Zij knikte hem toe en zei zacht: — Dat was het, graaf Van Raaming.

Toen wij in New York aankwamen, vertelde Scholte moete, kniechten op de vier schepen waerme ons volk de vreedtocht maakte. Dat was voor Mareah niet de aangenaamste tijd aietwaer, vruwe?

— O nee, zei Mareah en ze keek glimlachende naar haar man. Na zoveel jaar konden ze er al vrij over spreken zonder misverstant. — In de hal van het Krickbekeker Hotel stond een verrukkelijke piano. Hij zong er met zijn zuster dueten... — Zeker tot vermaak der gasten? — Ze was het indertand, valde Scholte aan. — Mijn vrouw vand Aas was erg slecht niet... Maar spedig kwamen de schepen aan... Mijn boeren wilden niet in de stad blijven... Ik mocht hen niet alleen laten gaan en az kwamen wij naar op de prairie... — In dit moete huus? — O nee... denk u dat niet... zei Mareah. Nooit zal ik vergeten hen naar op de prairie te zien in een besneeuwde bloekst... — God heelt was gesaagend... zei Scholte nadrukkelijk.

Het was om die reden niet dat zijn sude vried met die plechtige verzekering van Mareah de moge-

lijkheid ontroom nog met meer te vertellen van haar eerste indrukken.

— En vertel eens, hoe ging het met Albertus van Raale? Hij is toch ook naar Amerika vertrokken? — Albert van Raale zit in Michigan... in de wouden. Zijn volk had de middelen niet om naar de prairie te trekken. In het woord kon dede zijn eigen huus bouwen. Hij, daer gebouwen. Onze wegen zijn uifteen gegaan.

Scholte sprak hierover als over een zaak die was afgedaan. Van Raaming vroeg niet verder vreedend zich op glad zij te beueven. — Zouwe we nu onze gast zijn kamer wiesen? vroeg Mareah ter leste. — Ik gelast, dat een goede nachtrust hem boven alles gaf da doen.

Dirke kwam binnen en gaf de dominee de Bijbel aan. Zo gaat het, deze al tijd nog bij de dominee van Raaming, alho mede schikende onder het woord. Hij hoerde de stem van Henry Scholte plechtig een psalm lezen. Het was een naar honden gevooude in de schoot. De kanten mist maakte haar niet oud. Integendeel, zij zag er uit als een wereldse mondnet. Hij speidde uit op zijn vreesdelige agenda sloot, zag hij de voorspieg van zijn Indische huus. Een jonge, bekwonke vruwe en een klein kind. En dan dat andere, dat anders. Zijn mondhoeken trokken naar beneden.

Toen Mareah en Scholte op hun slaapkamer waren, zei Henry zacht: — Ik geloof dat Van Raaming grote zorgen heeft. Wij zullen het morgen van hem horen.

— Hij is een echte heid, zei Mareah prijzende en ze trok voorzigtig de speidten uit haar kapsel, terwijl ze voortpoopte aan de gordijnen zij margen wenste te horen.

Het was helemaal geen romance, die zij te haren krennen. Na het late ontbijt gingen ze door de smalle corridor naar Scholte's slaapkamer. Het was Van Raaming's wraagen dat de vreesdelige meening het sneeuw had nu opgehouden, doch er hing nog een lage, grijze lucht boven het witte landschap.

Er viel een enigzins plechtige stilte toen zij gezigen waren en Van Raaming begon te vertellen. Mareah heeld haar grote blaaue ogen op hem gevestigd. Zij had haar eigen gestafat, dat hij hen niet wouderstonden behoeftde na te zien, dat Scholte wraagen dat de vreesdelige meening het sneeuw had nu opgehouden, doch er hing nog een lage, grijze lucht boven het witte landschap.

— Na onze laatste ontmoeting ging ik naar Nederlands Oost-Indië, om te wraagen dat de vreesdelige meening het sneeuw had nu opgehouden, doch er hing nog een lage, grijze lucht boven het witte landschap. Er viel een enigzins plechtige stilte toen zij gezigen waren en Van Raaming begon te vertellen. Mareah heeld haar grote blaaue ogen op hem gevestigd. Zij had haar eigen gestafat, dat hij hen niet wouderstonden behoeftde na te zien, dat Scholte wraagen dat de vreesdelige meening het sneeuw had nu opgehouden, doch er hing nog een lage, grijze lucht boven het witte landschap.

— Goed. Het is trouwen er een heel mooi meisje en een brunette. Zij was rijk en wij waren gelukkig

Niets stond ons geluk in de weg. Intussen kwam ik in het leger; wij werden seer bevriend met mijn koone. Toen zijn vrouw stierf werd hij onze huisvriend. Hij was gek op onze kleine Marietje, die zo graag naar zijn moede verhalen luisterde. Toen kwam er een opdracht voor mij om een dienstreis te maken naar Sumatra. Ik maakte mij reisvervoer en vertrok met mijn knecht. — Op de zalerij wuifden zij mij na. — Ons Marietje verkop handkussens. — Wanneer ik de ogen sluit zie ik ze beiden staan. Zij en Marietje.

Wij waren al bij de boogtoen ik ontdekte, dat ik mijn haring had vergeten en het medallion met het portretje van mijn vrouw. Ik was er mee verlegen. — Nieuw ging ik op reis zonder haar beeltenis bij mij te dragen. Ik liet mijn bediende bij de bagage achter, huurde een paard en rijdde terug naar mijn huis. Het was reeds laat in de middag — ik had er veel voor over... — het deerde mij niet.

Ik bond mijn paard aan een born en ging mijn huis binnen. Het was er zeer stil. De slaapkamer was ledig. Ik deed een greep naar de koatschachten, die ik was vergeten en was met een paar stappen in de ontvangkamer, waar ik mijn vrouw wilde verrassen....

Mareah en Scholte luisterden gespannen toe. Zij zagen dat hun gast diep adem haalde.

— Het was inderdaad een verrassing, vervolgde hij, want ik trof haar aan in de armen van de kolonel.

Mareah wiftte een zachte kreet. Scholte keek naar het patroon van het lapje en Van Raaming krede over het besneeuwde landschap. Zijn gezicht stond strak van nauw bedwingen ontroering.

— Ik had het gevoel of mijn hart stilstond toen ik het bankroet van mijn leven zag. — Hij, mijn beste vriend. En zij, mijn vrouw.

Ik deed wat het ogenblik mij ingaf, trok mijn pistool en schoot hem door het hoofd.

Mijn vrouw schreeuwde. Dat hoor ik nog iedere nacht....

Toen ik begreep wat ik gedaan had, sprong ik te paard en rijdde naar mijn vader.

Hij schrok van mijn uiterlijk, maar ik zei: — Vraag mij niets.... vraag mij niets.... Ik moet naar Amerika.... ik moet vluchten. Stuur mij geld... stuur het naar Henry Scholte, Pella, Iowa. Dag vader.... dag vader....

Toen ik terugkwam aan de haven, zat mijn knecht Johannes bij de bagage te slapen. De boot was vertrokken. Maar ik had geluk. Er lag nog een klein schip voor Londen en New York.

Ik was een vluchtling.... In één onzalig ogenblik was mijn leven vernield en was ik, in plaats van een hooggeplaatst militair en rijk grondbezitter een paria geworden....

Mijn goede Johannes wilde mij vergezellen. Hij had altijd gehoopt Amerika te zien, zei hij, om mij te troosten. Het was voor mij een verschrikkelijke reis. Ik had mijn superieur geld en zou zeker de kogel krijgen. Meer dan eens, als ik naar mijn militaire kleding keek, heb ik op het punt gestaan mij te wespren.

Ik hield van de dienst.

In New York heb ik mijn knecht teruggezoeken naar Holland. En nu ben ik hier.... Heb ik een moord geboord? Heb ik in drift ge-handeld?

Onder dat dak heb ik deze nacht voor 't eerst een paar uur rustig geslapen, na al die verschrikkelijke nachten....

Van Raaming sloep de handen voor het gezicht. Zijn lichaam schokte.

— Ik wilde dat ik dood was....

Er viel een pijnlijke stilte. Mareah durfde zich niet verroeren. Zij hette haar ogen met haar zijden zakdoekje; de blicht van de Graaf had haar sterk aangegrepen. Ook Scholte zat nog in de ban van het verhaal.

— Poor friend, dacht hij en stond op, legde zijn hand op de schouder van Van Raaming en zei: Laten we hielden.

Zo werd Graaf Jan van Raaming in het gezin van Scholte als huisgenoot opgenomen. Ne enkele dagen schikte hij zich en werd hij dankzij zijn aanpassingsvermogen, niet meer als gast, doch stilzwijgend als lid van het gezin aanvaard. Hij was een gezellig conatur en kon uitstekend een verhaal vertellen. Er werd niet veel over het verleden gesproken, hoewel de oudejaarsavond daar was. Het draakje gesinsleven gaf afielding genoeg en Mareah was met de viering van oud en nieuw druk in de weer om oitohollen te bakken en alles in gereedheid te brengen voor de nieuwjaarsreceptie.

Op nieuwjaarsdag reden de arrestanten af en aan en kwamen vele inwoners van Pella en de darpen in de omgeving hun opwachting maken in de pastorie. De drie Sarah's uit Scholte's eerste huwelijk waren representatieve dochters; zij ontvingen en bedienden de vele gasten met gracie, zeer tot genoegen van Mareah, hun tweede moeder, die met haar stiefdochters bijzonder goed kon opschieten. Zij hadden ook een moeder getroffen die de kunst vertoond de aanzienlijke families tot zich te trekken en dat gaf voor de jonge meisjes niet alleen veel plezier, doch ook vooruitzichten op een goed huwelijk.

Van Raaming zag geamuseerd toe, hoe Mareah troonde achter haar zilveren koffpotje, terwijl de jonkvrouwen met hun hoed heeden blintrafden om de gastvrouw en haar schone dochters te begroeten. Als hij ooit had kunnen vermoeden iets dergelijks aan te treffen op de prairie in de pastorie van een afgescheiden dominee!

De Amerikaanse hecht had hem gespeigeld, dat was in elk geval een voordeel op de diepjesmutsachtige sfeer van het oude vaderland.

In de dagen die kwamen en gingen had Scholte zijn zaken en Mareah haar muziek.

Graaf Jan, zoals zij hem in gedachten betitelde, had een goede stem en het was voor Mareah een overwinning hem zover te krijgen dat zij hem mocht bespelen.

De jongelui uit de families Nollen, Bosquet en Keables vonden er hun tweede thuis. David en Hency Scholte, Mareah's twee zonen die haar trots waren, keken ook al naar de meisjes en verwenden om het hardst hun kleine ziele Jorah, het enige dochterke van Mareah dat in leven was gebleven. Vooral de avonden vlogen om, maar de dagen waren voor Van Raaming vaak te lang.

Wanneer er niet werd gemuseerd en de piano zweeg, werd er over godsdienst en politiek gesproken. Van Raaming las de geschriften van Scholte over de slavenrij en had als van ouds disputen met Henry in diens studeerkamer. Hij zei op een keer: Het ziet er naar uit, dat dit land een burgeroorlog tegemoet gaat. De tegenstellingen tussen het Zuiden, dat de slavenhandel voorstond en het Noorden dat deze verzuimde, splitsen zich niet de dag toe.

Hij las De Negerhut van Beecher Stowe en van die tijd af was hij soms 's avonds afwezig zonder te zeggen waar hij heenging.

Eerst later bleek, dat hij in het geheim behulpzaam was geweest bij het voortduren van gevluchte neger-slaven langs de 'ondergrondse spoorweg', waarlangs duizenden negers naar het vrije Canada ontkwamen aan hun vervolgers.

Onder de huisgebedentooning betoonde hij eerbied, doch niemand wist of het zijn zij bereerde. Scholte stong zich niet aan Van Raaming op, doch hoopte vurig dat het Woord niet ledig zou weerkoren. Van Raaming wist wel, wat hij miste: de vrede, die alle verstand

te boven gaat. Dat hij, na het bankroet van zijn leven onder dit dak was terecht gekomen, was nimmerkelijk genoeg. Hij zou niet gaarne „de leiding Gods” in zijn leven erkennen, dach hij was niettemin vaak bezig het tekort in zijn leven te averdenken. Diep, diep in zijn hart had hij altijd geweten, dat aan het leven van hem en zijn vrouw, ook in de gelukkige jaren, iets had antbraken. Wat dat geweest was, zandtekte hij nu in het leven, zoals dat hier geleefd werd. Hij begon er voor het eerst iets van te begrijpen boe rijk het leven van een christen kon zijn.

Op een morgen nverhandigde Schalte aan Van Raaming een verzegeld pakket. Het was een groot bedrag aan geld, afkomstig van zijn vader. Er was geen brief bij, hetgeen een grievende teleurstelling voor hem was, doch waarvan hij niets liet hlijken. Niemand vermoedde iets van zijn brandende begeerte naar enig bericht over zijn vrouw en kind. Hij had geld genoeg om te doen wat hij wilde. Zonder geld had hij zich ongelukkig gevoeld; hij had zich de mildadigheid van de familie Scholte moeten laten welgevalven. Reeds de valgende dag toog hij naar St. Louis en keerde na enige dagen terug met zijn cadeau. Mareah en Scholte waren juist in de kamer en spraken aver hem toen Mareah opens zei: — Hoar ik daar niet het hellen van een sleed?

Van buiten klank nu vrolijk geroep: — Dominice Schalte...! Kom eens kijken en breng dan je vrouwe mee...!

— Wat heeft dat te beduiden, zei Henry Schalte. — Sla een mantel om, Mareah... O... ik zie het al... het is onze Graaf Jan. Zij kwamen naar buiten, met iets van feestelijke verwachting. — Kijk eens, beste mensen, wat ik in St. Louis gekocht heb?

— Oh... maar dat is prachtig... wat een slede en wat een edel stel paarden...

— Mag ik het zeggen? vroeg Van Raaming nederig.

— Goed nieuws, Van Raaming, vroeg Scholte, onbewust van hetgeen zou volgen.

— Deze paarden en deze slede heb ik gekocht voor mijn gastheer en mijn gastvrouw in de hoop dat zij dit geschenk zullen willen aanvaarden als dank voor de onvergetelijke gastvrijheid aan mij bewezen... Hij stond daar als een echte graaf, vond Mareah... Hij had zich zelf in het nieuwe gestoken. De grijze, half hoga hoed maakte hem janger, vond zij.

— Maar dat is toch al te gek, Jan, vond Scholte.

— Mag ik u beiden verzoeken in te stappen? vroeg hij.

Er waren kostbare plaids in de slede en toen zij onder een staalblauwe hemel in de prikkelende winterkou voortjogten over de baanewuide prairie, voelde Mareah zich valmaakt gelukkig. Zij scheen voor een vrolijk en luxe leven gestrappen en haar jonge lach werkte aantekelijk op de beide mannen. Hier en daar groette een inwoner met een alles begrijpende lachje.

— Och... och... spotte Graaf Jan, als de broeders in Nederland dat eens wisten. Die denken dat Scholte zijn tijd uiddient in de strafkolonie, zoals zij Amerika nog altijd zien...

— Nederland is ons vergeten, zei Schalte, maar God heeft alles welgemaakt met dat uitvaagsel der Maatschappij, dat zij van zich hebben afgestoten. Zie naar de farms rond ons heen! Zie naar de fabrieken. Er is al welvaart in Pella en nog staan wij hier pas aan het begin van onze ontwikkeling. Toen zij weer bij de pastorie wa-

ren aangekomen, hief Graaf Jan Mareah op galante wijze uit de arde stappen. Scholte stond er afzadelijk naar te kijken. Den studentische knie was Graaf Jan bijna niet geheel te boven. Maar hij troos die arme drommel dat naar gunnen. Mareah was nu eenmaal zeldzaam w a, ondanks de reizen kinderen

die zij hem had geschonken, waarvan zij er drie hadden mogen behouden... Zij bleef die zij altijd geweest was, een vrouw met een sterke begooft naar een leven vol afwisseling, vol kunstgeniet... Waarin zij hier in Pella tekent schoot, wisten de trouwens van zijn gemeentelieden maar al te goed!

De burgeroorlog kwam en meer dan zestig jongelieden uit Pella trokken weg. Scholte had een ieder hunner bij terugkeer uit de oorlog een stuk grond beloofd. De vrouwen kregen het druk met de verzorging der soldaten, want de berichten over de uitrusting van het leger waren slecht.

Toen de salon van Mareah werd ontvuld en al de Megehal naar het slagveld waren, werd zij zwaarmoedig. Dan brak Graaf Jan haar nieuwe muziek en speelde zij aandachtelooz voor de kinderen.

Toen kwam het grote nieuws dat Scholte door president Lincoln naar Washington werd ontboden. Mareah was tot het uiterste gespannen; het waren bewegten dagen voor haar, want zij wist wat er van afding. Scholte had haar onder geheimhouding iets meegedelen over de mogelijkheid dat hij als gezant der Verenigde Staten zou worden benoemd in Wenen.

Toen haar man op reis was, vroeg zij meer dan eens aan Van Raaming: — Denk je dat ik hier ooit nog van u zal komen?

Zij stond bij het venster en keek naar buiten. Wat zag zij in haar gedachten? Nooit was Mareah haar schitterende jaren in Parijs kwijt-

geraakt. Doch Van Raaming, die door het leven gezaigen was, die wist dat fortuin en schittering in wenen over ualmslovedig het oorspronkelijk gelek van een grond huwelijk, dacht woensdag: Wat is dat toch? Kan er dan niemand waartoe geschikt zijn?

— Mareah... wat verlang je nog meer dan je reeds hebt? vroeg hij, beëerd om zijn eigen gemis. In deze ogenblikken had zij geen oed voor Van Raaming; leed was hij niet weg om te gaan waar hij wilde?

— Ik zou nog eenmaal willen leven... zie je, zei ze, — gualt toen ik jong was in Parijs... Ik hou van de wereld... van het leven in de grote stad, van concerten en speens en van groote feestten ook. Nou weet je het. Wat heb ik hier? Ik ben apgeelaten in oen gauden kool en ik moet er nog dankbaar voor zijn ook. Begrijp jij dan niet, dat ik anders geschapen ben dan die vrouwen die in de gemeente van Henry?

Zij kint het leven, Van Raaming. Hij knikte veleogend. — Ja, ik ken het leven, sei hij triest. Ze wachte op wat hij nog zeggen zou, doch hij zweg. Langzaam trad zij op hem toe. — Heb ik je pijn gedaan? Ik ben zo zelfzuchtig nietwaar? Ik voel mij soms zo slecht, zo slecht... Wat is het leven vreemd, dacht hij. Ik moet hier weg. Ik kan haar het gemis in haar leven ook niet vergoeden.

— Lichtkastelen... sei hij en glimlachte met z'n begrijpend lachje dat het haar ontwapende. — De vervulling van je genus zou loch immers dit en schijnbaar oorden door een ander gemis? Kijk eens om je heen? Ik dacht dat je nogal bevrediging kon vinden in je huis, en je kinderen en in je buwelijk?

Ze knikte. — Neg een keer Parijs zien, sei ze, — en dan weer terug naar dese kamer.

Ze legde haar hand op de piano. — Ik moet gaan, sei hij abrupt.

— Zo druk, Graaf Jan?

— Je bent een vlnmaakte gastvrouw en vriendin voor mij geweest, Mareah.

Ze zag hem van terzijde aan, plotzeling bevreesd en innerlijk onzeker van hetgeest ze voorvoelde.

— Gewest? Wat bedoel je?

— Ik denk er over in het leger te gaan.

Flitseling zag ze hem zoals hij was: een man met ledige handen.

— Is dat nodig? Hij zag haar verbleken.

— Ik ben een man, Mareah... En wat leid ik hier voor een leven? Niet zal in vlie oplichten beter voor mij zijn om een taak te hebben.

Ze hnalde sloop adem.

Toen hun ogen elkaar ontmoetten wisten ze, dat dit besluit goed was.

Had Mareah iets vermoed van wat er in de lucht hing?

Scholte kwam terug met goede hoop, doch zonder zekerheid van de besseeming. Hij had niet, zoals anders, dure cadeaux voor haar meeghracht, doch enige zaken die nu zeer kostbaar waren geworden. Een paar zakjes suiker en koffie en thee. De oorlog trak zijn merkten dwars door het gemeenlijke leven van alle oed. Er was de romantiek van de soldatenbedies, maar er was ook de blaedige werkelijkheid: berichten over gunsevelde jagens en in het leven van alle dag getrek aan het allernogdste.

Then Scholte vernam dat Van Raaming sei „John Smith“ had dienat gezamen in het leger was. Linen knikte hij, ieder had er zijn eigen gedachten over, maar het was vreemd, dat hij er niet meer was. Hij liet zowal voor Mareah als voor Scholte een leegte na.

Scholte was in twee stralke dagen, waarts hij de beroeming tot gezant in Wenen verwachtte, ten prooi aan de meest tegenstrijdige gevoelen. Hij had sich hier genesteld — mocht

Vrolijke Kerstdagen

met zo'n heerlijke zelf gebakken cake, taart of tulband! Zij zijn eenvoudig te maken als U maar Dr. Oetker's BACKIN gebruikt. Dus geluuk het altijd, het gebak zit er verrukkelijk uit en U hebt er van Uw werk. Door wat Dr. Oetker's VANILLE-SUIKER en Dr. Oetker's AROMA uit de bekende kleine flesjes toe te voegen, kunt U er vele fijne smaken aan geven.

Verhoog de Kerstfeer in Uw huis door zelf iets lekkers te maken waar iedereen van zal smilten. NEEM

Kinderen zijn dol op... **Brinta**

Brinta
VOEDZAAM
LICHT VERTEERBAAR - SMAAKLIJK
GAAR IN HET PAK
Bereid uit de volle tarwekorrel!
W. W. SCHULTEN LINDENBURG OUDHOORN, N. D.
1894/1950, 204

J. NOOITGEDAGT & ZN
IJLST
Reeds 86 jaren op
het ijs!

Lets op het gepaneerde
FABRIEKSMERK

hij Pella verlaten? Als hij dacht aan de vele troebelen, zijn proceszen over gelidelijke zaken en de kerkelijke twisten die hem het leven verzuurdten, voelde hij zich van Pella zo los als zand. Eo als hij dacht aan Nederland, dat hem had vergeuld en uitgeklofd, dan zwol er iets van een ontzettende voldoening in hem bij de gedachte aan de hoge poort die hem ten deel zou kunnen vallen.

Maar als hij dacht aan zijn kinderen en aan zijn vrouw, dan welfeide hij, want hij wist wat Wenen voor Mareah betekende: verwereldlijking. Maar hij behoefde niet te beslissen. Bij het bekend worden van Lincolns plannen was er een storm van protesten opgestoken, omdat het hier een benoeming gold van een immigrant, waarbij kennelijk, een native born, een geboren Amerikaan, was gepasseerd.

Lincoln, gedwoongen door de sterke oppositie, moest op zijn eerste missive terugkomen nog voor Schotte had beslist of hij de benoeming zou aannemen.

Mareah duzelde. — Dit is het ergste wat mij ooit is overkomen: ik voel mij niet met wv, stamde ze.

Ze liet zich naar bed brengen, ziek van ellende.

Het duurde twee maanden eer zij herstelde.

Toen het weer winter was geworden kwam er bericht van Dr. Keabtes, waarin hij Schotte verzocht spoedig naar Georgia te komen. In een der hospitaalen had een gewonde man zijn naam geroepen. Het was Van Raaming, die er slecht aan toe was. Hij had beloofd hem diwoelfde avond te bezoeken, doch een dringende order had hem weggeroepen. Misschien dat Schotte zijn vriend nog kon helpen.

Scholte pakte direct zijn valies om Van Raaming bij te staan. Toen hij twee weken later terug kwam, bracht hij slechts twee pistolen

mee, die na Graaf Jan hadden toebehoord.

Van Raaming had verloken van familie en vrienden, en haastte te delven graf gronden, waartoe hij was neergelegd, als Joha Spruenc vreemdeling in een vreemde land, op zijn borst bij de medaillon met het portret van een jongeбетnelle. . . .

Zwijgend zaten zij tegenover elkaar. Henry Scholte en Mareah zijn vrouw. Weer liep het jaer op einde, en wát voor een jaer! De twee weken die hij was weggebleven waren haar lang gevaale. Er was zoveel verdriet om haalen, zij had dit jaer zoveel telestelingen onderhouden, zij was zwaar ziek geweest en zij was alles weer te boven gekomen. Zieh de herinnering aan Van Raaming begon te verliken in het besef dat zij zeker nog leefde, dat zij nog een vrouw, de geliefde vrouw van Henry Scholte was. — Wij hebben leenog een beetje vreugde kunnen hebben. Die arme graaf Jan, zie Scholte ik hoop dat hij de ruige Toevlucht nog heeft gevonden. — Hij was een goed mens, Mareah. Het is nu voorbij, Henze Ze liep op hem toe en leide haer hand op zijn schouder.

— Hou je nog van mij? — Niet naar Wenen en toch leven. Mareah? vroeg hij. Zijn lichte ironie deed haer geakwaad in dit moment.

— Als je nog maar van mij houdt, herhaakte ze en bleef hem aanzien met haar groete blauwe ogen onder de kanten muts.

Scholte was vermueld van de rust van zijn eigen huis was overvloedig. Er ging, als van oudt, roegloed van haer uit waaraan hij zich zo vaak het leven hem woude, had veroverd.

— Geliefde vrouw, zei hij en verpedde een lach van diepe genegenheid over zijn gezicht, dat uit begon te worden.

Dr. Oetker
bakpoeder
BACKIN
vanille-suiker en aroma

Dr. Oetker
helpt bakken.

Het Dr. Oetker receptenboek is wederom verkrijgbaar tegen inzendend van 50 cents aan postzegels in gesloten enveloppes. Dit receptenboek telt 80 bladzijden met 50 waardevolle recepten, vele raadgevingen en talrijke afbeeldingen. Schrijf naar N.V. Inhama, Postbus 988, Amsterdam

SPJKERS MET KOPPEN

— had ik dikwijls in zak en in saken. En vaak roepden. Na soms ring te see een slachtig zijn over. — het tegen een hennet heb hoofd been. Wanneer men eenmaal onder de kanten, Korea, China, Japann, Vietnam, Indonid, Bantall en dine andere, Arizor en zijn vrienden. Macht, machi en nog een beetje. —

— onderdanige dienaar bij zijn Kie rijn zijn hang om de kralen-geld te reppen. Weet niet dat er een meer voor die kralen? —

— hoe nu bij het ink en schouwen. We hooide veel te watig rakinge van beide voet. Maar we hooide van het oede. —

— hoe nu bij het ink en schouwen. We hooide veel te watig rakinge van beide voet. Maar we hooide van het oede. —

— hoe nu bij het ink en schouwen. We hooide veel te watig rakinge van beide voet. Maar we hooide van het oede. —

Mr. Crispin slaat met koppen

En toen deed ik aan het call en een golf strike voodt. Daar was een karndel toe te maken voor de topkatt. Het zachtste greif er ate van. —

— hoe nu bij het ink en schouwen. We hooide veel te watig rakinge van beide voet. Maar we hooide van het oede. —